తపస్విలోకం

తీరా బయలుదేరబోతున్నాము––

నాటకం చూద్దామనే ఆపేక్షకన్న...నలుగురు స్నేహితులమూ కలిసి సరదాగా కౌముదీవిహారంచేసి... ఏ తొలిజాముకో యింటికి జేరుకునే ఆచారక్రమానికి వన్నె తెచ్చేదే, ఆ జలసా:

ఫోర్డు నిండిపోయింది...'సెల్ఫు' నియోగాన, కొంతసేపు స్పందించి...విసుగుతో మౌనందాల్చింది మోటారు. మారిస్‌దగ్గర నేను ఒక్కడనే...నిలుచుని...నిరీక్షిస్తున్నాను. మా రాజాబాబు యింకా కదిలి రాలేదు.

––జమీందారుడైనా...వాళ్ళపూర్వులు వెంకటాద్రినాయడికాలాన వీరరాహుతులైనా... బాబు, మా మిత్రమండలిచేత, "ధొరవారు" మర్యాద ఎన్నడూ ఆశించడు: పరిహాసానికి కాదు కాని, ఓ మాదిరి, అధునిక ఛోటా ఆనంద గజపతి...అకారవైభవాన కాకపోయినా...అనుభవరాసిక్యంలో...

అవరోహణంలో అడుగుకు రెండు మూడు మెట్లు కమ్మేస్తూ...అమాయికపు పసిపిల్లవాడి బులబాటంతో, అక్కడ...మా ఉపాంతాన ఊడిపడి, ఫై సారిస్తూ...

"రెడీ" అన్నాడు నవ్వుముఖంతో బాబు. అప్రయత్నంగా ఆవహించిన ధూర్తవినయంతో, వినమ్రుడనై... కారు తలుపుతీసి...

"దేవా!...ఇటు...ఇటు" అన్నాను. ఆ ఉద్దండుడు, లోనికి విజయంచేసి...మెడ ఓరగా బిగదీసి... లేని గరి మీసం మెలివేస్తూ...వీధినాటకంలోని వీరపురుషావతారం లాగా...

"హే మంత్రిసత్తమా! మనము రథాధిరోహణముం జేసితిమికదా...మంచిది...మన రాజ్యంబున ఎల్లవారునూ సుఖులే...వర్షంబులు...అమ్మోయ్..."

––సీటు వెనుకనుంచి నెమ్మదిగా చెయిపోనిచ్చి కంఠజామంగా అన్చిన సిగరెట్... చురుకు...పనిచేసింది... గమనించి...అందరూ విరగబడి....

...ఆ నవ్వు సందడిలోనే...టెలిగ్రాం వచ్చింది... చదివినక్షణంలోనూ కెలిడో స్కోప్‌లోలాగా... వన్నెలు తిరిగిపోయినవి...నవ్వువచ్చింది...కాగితంచేయి క్రిందకు దింపి...సదస్యులందరిని చూస్తూ...ఎవరితోనూ కాకుండా,

"బలే" అన్నాను. బాబు, కారులో నుంచి దిగి నా చేతిలోనుంచి... దాన్ని కముచుకుని...ఒక్కపారలో చదివి...వికసించిన ముఖంతో...వెనుకకు విరుగుతూ...బిగ్గరగా...

"బల్...బలే..." అని కాగితం జేబులో పెట్టుకున్నాడు...అందరూ మమ్మల్ని కమ్ముకుని... అన్ని గొంతులతో...ఏకైకశ్రుతిలో...

"ఏమిటి?" అని గలభాగా అడిగారు.

"ఏమీలేదు"...ఇదీ బాబు నిశ్చలమైన జవాబు.

"చెప్పవూ...పోనీ...నీవైనా..."

"వీల్లేదు..." ఇది ఇద్దరమూ చూపులతో సంప్రదించుకున్న తరువాత...

"దాచుకోండి...ఇంతకూ విశేషము ఏమీలేదుకద...ప్రమాదం..."

"చెప్పలేం...ఉండవచ్చునేమో..." ఈ కొంటెతనంలో మానసికంగా నాకూ భాగము వున్నది.

"కారణం..."

"కార్య...కారణాలకి సంబంధం సంగతి... రేపెప్పుడైనా అన్నంభట్టు...కలలోకి వచ్చినప్పుడు... నిలవేసి కనుక్కోండి..."

"మరి...ప్రయాణం ఉందా లేదా?"

"ఓ...కాని, నాటకం మాత్రం...మానేయాలి..."

"ఏం అంతేకాదూ" అనే ప్రశ్న-చూపుకు "అవును"...మానితీరవలసిందే... ఇంతకన్నానా అని... నా 'వాగ్లెస్.'

"అయితే--మేమెవరం రాము."

"మన యిష్టమే...చఢో...తేజ్ సే...దేర్ హోతీ..."

--ఏలూరులో బయలుదేరడమేకాని...ఆ వేసంగి వెన్నెలలో, బెజవాడ రావడానికి...ఎంత సేపు కావాలి?

2

– స్నేహితుడి ఆతిథ్యాన్ని స్వీకరించడం..మర్యాదకోసం కాకపోతే...భోజనం...మాకు నైమిత్తికాలలోదికాదూ...బాబు సూట్ విడిచేశాడు... ఇద్దరం గబగబ మేడదిగి వచ్చేశాం, మిగతావాళ్ళతో... "ఇప్పుడే...వెంటనే తిరిగివస్తాం...వచ్చేదాకా ఎక్కడకూ కదలవద్దు..." అని గట్టిగా చెప్పి...

మళ్ళీ అక్కడకు జేరుకునేటప్పటికి...పది దాటింది. హారన్ వేసి...అందరినీ కిందికి రప్పించి...ఎక్కడకో చెప్పకుండానే...తరలించాము...

అడుగుపెట్టామో లేదో...ప్లాట్‌ఫారంమీద... మెయిల్ పరుగెత్తింది, ధన్ ధనా... ఆగడానికి...

రెండు కంపార్ట్‌మెంటుల అవతల సెకండ్లుక్లాస్ కిటికీలోనుంచి తొంగి చూస్తూంది... అప్పుడే... ముత్యం..

నన్నుచూసి...నవ్వు మొగంతో చేయి విసిరింది... అందరమూ సమీపిస్తుండగా...

"హలో" అంది...నేను, నవ్వుతూ...

"నేర్చుకుపోయినావులే...పిల్లో...దిగు, క్రిందికి..." అన్నాను.

"ఉహుఁ మీరు లోపలికి రండి..."

"మర్యాదయేనా... పెద్దలందరూ...నిన్ను చూడటానికి వచ్చి...ఇలా నిలుచుని... ఉండగా..."

"వారు కూడాను..."

"రారు...దేవిగారు...దిగిరాకూడదేం...?"

నావంక వేయిశరాలపెట్టు చురచుర చూసి...తప్పదనుకుని...తలుపుతీసుకుని... వచ్చింది.

"అందిందా...టెలిగ్రాం?"

"ఆఁ"

"ఏలూరులో చూశాను... మీకోసం... ఊళ్లో ఉండరేమో అనుకున్నాను..."

"నిజమేలే...నీవు ఏలూరులో వున్నప్పుడు...నే నిక్కడ ఉన్నాను.."

"మరీ చోద్యం——మీది..."

"కావలసివుంటే మనవాళ్ళను అడుగు...ఆఁ...మరిచిపోయినాను. ఈమె-మిస్- లేక శ్రీమతి అని వేస్తున్నారా? ముక్తామణి...ఫిలిముల్లోంచి దిగి...ఇక నిలవకుండా... యకాయకిని కలకత్తానుంచి వచ్చేస్తూంది... వీరందరూ...ఫలానా...ఫలానా...భాయీలోగ్! పృథక్ పృథక్‌గా కరగ్రహణం చేయండోయ్...కలియబడక...రాజాసాహెబ్ ...ఏడీ...ఇంతకుముందు ఇక్కడే ఉండాలే"

"ఏడీ...ఏడీ" అనుకుంటూ... నిలుచున్న చోటునుంచి కదలకుండా అందరూ కలయదిరిగి చూశారు...

"వారు...ఎవరు?" అని అడిగింది ముత్యం.

"మా...రాజాబాబు...ఎరగవూ?"

"విన్నాను...వారుకూడా వచ్చారా?"

"అవును...ఎలా వెళ్ళాడో...వస్తాడు"

"ఇంకా...టైము..ఎంత ఉంది?"

"ఏం?"

"కాఫీ కావాలి..."

"కలకత్తా వెళ్ళినతరువాత కూడా...కాఫీ...ఊహుఁ టీ పుచ్చుకో..."

"సరే..."

"కూలీని పిలవనా?"

"ఏం?"

"లగేజి"

"నేను...ఇక్కడ దిగను...ఇంటిదగ్గర...అమ్మావాళ్లూ కనిపెట్టుకుని...ఉంటారు..."

"నేను...ఆపేనంటే...ఏమంటారు?"

"ఏమైనా...సరే...ఉండను?"

"ముమ్మాటికీ..."

"ఊహుఁ"

"నీ...యిష్టం..."

వెనుకనుంచి...అందుకని, ఆమెవారించే ప్రయత్నానికి పూనుకునే వ్యవధిలేకుండా...ఓ మోపెడుదండలు మెళ్లో వేశాను...మాలలు అందిచ్చిన మా డ్రైవరును చూసి తెల్లబోయి ఉలికిపడ్డ మిత్రబృందం అర్ధచంద్రాకృతిగా బారుతీరి...చప్పట్లు...హోరెత్తించింది. ముత్యం దిగ్భ్రమతో...అలా... ఉండిపోయింది. కదలకుండా.

తొందరగా చేయిపట్టుకుని...ఆదుర్దాతో..."ఇక్కడ వద్దు. అరుగో...జనం వచ్చేస్తున్నారు... మూగుతారు...అర్--అర్--లోకి వెళదాము---," అని అంగీకారానికి నిలువకుండానే బలవంతాన నడిపించుకుపోయినాను...స్నేహితులందరూ, ఇంకొకడిని చొరనీయకుండా కమ్ముకుని వచ్చారు... వెయిటరును పంపి--సామాగ్రి దింపి పోర్టర్లు వెయిటింగ్ రూమ్‌లో జేర్చే ఏర్పాటు చేశాను, ముత్యానికి తెలియకుండా.

టీ కప్పు నోటికి అందించుకోబోతూంది...రైలు కదిలింది. ఇక...ఆ పిల్ల పెంచిన రగడ...వర్ణనాతీతం... ఖండితనాయిక...ఫిల్ము పోజులు...మాకు పట్టరాని నవ్వూ.

బయటికి దోవతీయబోయింది. నేను అడ్డం వెళ్ళి...

"ఎక్కడికి" అన్నాను లాలనతోనే.

"నా యిష్టం"

"నేనూ రానా..."

"సంతోషించారు తెలివికి...ఘనకార్యం చేశాం గదా మనమేనని...పొంగు! నేను నడిచి అయినా వెళ్ళిపోతాను...తెనాలి"

"మరీ, మజా! నేనూ తయార్... వెన్నెల్లో చేతులు కలుపుకుని...'నీమీద గీతాలు...నే పాడుకొనుచు...' ఊఁ...బయలుదేరు..."

"మీరు...నాతో...మాట్లాడవద్దు"

తల ఊగించాను.

"బెడ్డింగ్ అవీ...ఏవీ?"

"అదిగో అక్కడ" అని మాటాడకుండానే నిర్దేశించాను. ఆమె వచ్చిన నవ్వును పారలిపోనీయక... అంతలో కోపంలోకి మార్చుకుని...

"నేనూ...అక్కడే వుంటాను" అంటూ ముందుకు పోబోయింది.

రవివర్మ విశ్వామిత్రుడిలాగా...చెయి దర్వాజాకు అడ్డంవేసి..."వద్దు; ఇప్పుడు ఈ సంగతి తెలిస్తే...ఇంత రాత్రివేళా...ఇక్కడ ఊరంతా విరగబడిపోతుంది--నిన్ను చూడటానికని..."

"ఫరవాలేదు"

"అయితే---పిలుచుకువస్తాను---"

--ముత్యం, ఇక పెంకితనం చేయలేదు...తల వంచుకుని మావెంట వచ్చేసింది.

3

కాని, మళ్ళీ యింకా పేచే...

ఏలాగైతేనేం... ధోకాయిచ్చి...ప్రయాణం మానిపించి, ముత్యాన్ని, బయటకు తీసుకువచ్చాము; ఇంకా మారాం చేస్తూనేవుంది కాని...అదో సరసం...అని మాకు తెలుసును.

ఒక కారు వెళ్ళిపోయింది. మారిస్ మాత్రం వుంది. మా సరసను కూర్చోడానికి ఒప్పుకోలేదు. డ్రైవరుపక్క కూర్చోడం, నామోషీ; అయినా తప్పిందికాదు. పంతం నెగ్గించుకునేందుకు...ఆముదం తాగబోయే కుర్రవాడిలాగా, అంతలో మళ్ళా...ప్రణయకోపం కులికే, సులోచనలాగా ఎక్కి...ఒదిగి కూర్చుంది...

"ఇంకా...కృష్ణ...రాలేదేం"

చాలా జోరుగా వెళుతూన్నది, కారు. ఓహో, మరచిపోయినాం...తెనాలే అని చెప్పాంకాదూ బయలుదేరుతూ?...సమాధానం చెప్పడం ఎందుకని ఊరుకుని...మళ్ళా, మనసుమార్చుకుని, ప్రమాదంలేకుండా, కోమటిసాక్ష్యం పంపిణీమీద...

"వస్తుంది" అన్నాను.

"యారు?..."తల కొంచెం మావైపు మళ్ళించి ధీమాగా అడిగాడు డ్రైవరు...ముత్యం మావంక చూసింది నిష్ఠురంగా...

"ఏయ్...డ్రైవర్...." నేను తీవ్రంగా పిలిచాను. అతడు, తేలికగా...ఊదినట్లు—"ఎన్నా...సార్?" అన్నాడు. నేను యింకా, సీరియస్‌గానే చూస్తున్నాను...గమనిస్తూన్న ముత్యంముఖాన విజయభావం తాండవించినది...

"సిగరెట్" అని మీదనుంచి విసిరివేశాను...లైటర్ అందిచ్చాను...అగ్నిహోత్రులందరి అనుష్ఠాన పటుత్వాన...కారు, ఒక్కక్షణంలో ధూమధామమైంది...

"ఏయ్..." ముత్యం పిలుపు...ఎంత దౌర్జన్యంగా ఉంది! డ్రైవరు...ధూమకేశాన్ని అమెదిక్కుకే ప్రసరించి...తల నిలువుగా ఆడిస్తూ...

"ఓయ్..." అన్నాడు...

"ఆపు..."

——అర్థంకానట్టు...వినిపించుకుని, ఊరుకున్నాడు...

"స్టాప్"

"ఎందుకూ...ముత్యం?" నేను ముందరికి వాలి అడిగాను...

"ఆపమనండి"

"ఏం..."

"ఏం...ఏమిటి...వట్టి పొగరుమోతులాగున్నాడు...పొగ నామీదికే వదులుతున్నాడు..."

"పొరబాటు"

"అయినా...బ్రతకనియ్యదలచుకోలేదూ...కారు దేనికో కొడతాడు..."

"ఫరవాలేదు...అతడు సిద్ధహస్తుడు...!"

"ఆ...మీకుదొరికే రకాలందరూ ఇంతే..."

"అవును...మరి, నిత్యమూ, కొల్‌కొత్తా...అనాలి కాదూ...నుంచి, ముత్యాలు రాలుతాయా... మర్యాదస్తుడే...రాజా...గారి డ్రైవరు"

"మీ మాటలు నమ్మాలిసిందే...ఎవరైతేనేం...ఆపమనండి..."

"పోనిద్దూ"

"ఆపుతారా...స్క్రీమ్ చెయ్యనా..."

"ఏం లాభం... మాకు ఎవరికీ ఇక్కడ రికార్డింగ్ చేతరాదు..." ముత్యాన్ని ఎలాగైతేనేం నవ్వించాను. అక్కడితో అందరం సరదాలో పడిపోయినాం... సంభాషణ చాలావరకూ నవ్వుల కలగలుపున ఇంగ్లీషులో నడిచినా, ముత్యం కూడా చొరవగా కలిపించుకుని, మామీద, విశేషించి, ఆ అరవడ్రైవరుమీదా వాగ్బాణాలు ప్రయోగిస్తూ...ఆనందమయి అయిపోయింది... అతడు, ధోరణిపోలికను, అర్థంచేసుకున్నట్టు కోపం అభినయించినా...మరీ, నిర్లక్ష్యంగా విరుచుకుపడటం మొదలు

పెట్టింది... ఆమె మాటల చెలగాటానికి... మనసులో మండిపోతున్నాడని తెలుసును మాకు; కాని, అలాటి అవకాశం...వ్యర్థం చేస్తామా?

కారు ఆగింది. గేటుదగ్గర, డ్రైవరు, చప్పున దిగి... తలుపుతీసి, ముత్యం అడుగు కిందపెడుతూండగా సెల్యూట్ చేశాడు... 'ఆమె, సుల్తానాలాగా, తల కొంచెం ఓరగా పైకి విసిరి... సినిమా ఊగుతో, మందగమనంతో... రెండు అడుగులు వేసి...ఆగి...

"ఎక్కడికి... వచ్చాం?" అన్నది నా వైపు తిరిగి అమాయికంగా... ఆశ్చర్యపడుతున్న దానిలాగా.

"ఇక్కడికే" అన్నాను కొంటెగా...

"చూశారా..." ఆ చూపులో...'నాకు తెలుసును మీరందరూ ఇలా చేస్తారని... నమ్మిరావడం నాదే పొరబాటు... కానీండి...చూద్దాం... నా సంగతి మీకు తెలియదు...' క్రోధం మొదలుకొని, కిలికించితంలో ఇమిడిన భావాలన్నీ ఒక్క మారు, మెరసినవి...

"రా... లోపలికి వెళుదాము"... చెయి ఆసరాయిచ్చి తీసుకువెళ్ళాను... 'పెట్రో మేక్సు' మూలాన బాగా వెలుతురుగా వుంది... కూర్చునివున్న మిత్రులు...స్వాగతం యిచ్చారు, లేచి నిలుచుని... ముత్యం...నలువంకలా కలయజూసి...దిగ్భ్రమతో...

"ఇది...ఏ ఊరు?" అన్నది... నెమ్మదిగా...

"ఏ వూరు అయితేనేం... ఇది టి.బి. కదా...రేపు...తెనాలి..."

కారు, పార్కుచేసి డ్రైవరూ, మిగతా యిద్దరు స్నేహితులూ, సందడిగా మాట్లాడుకుంటూ, మెట్లుయెక్కి వస్తున్నారు.

"అఁ...రాజాబాబు వస్తున్నాడు..." అన్నాడు... ఒకడు అందరం గుమ్మంవేపు చూశాం... మిత్రద్వయం ముందుఅడుగుగా వచ్చి మాతో కలిసి... అర్ధవలయాకారాన నిలిచింది... డ్రైవరు...కూడా వెంటవచ్చి...

—కుర్చీలో కూర్చున్నాడు...ఠీవిగా..తలకుచుట్టిన తువాలు తీసుకుంటూ...అందరం... మాతోబాటు అతడూ...నవ్వుతున్నాం, కోలాహలంగా...ముత్యంతప్ప...

...అప్పటికి అర్థమయింది ఆ అమ్మాయికి..బెదరుతూ, ముందుకు వచ్చి...చేతులు జోడించి...

"క్షమించాలి...మీరు ఎవరో...తెలియక..."

రాజా, నవ్వుతూనే, ఆమె చెయ్యి ఒడిసిపట్టుకుని, పక్కకుర్చీలోకి లాక్కుని...

"ఏం...కూర్చుంటావా...డ్రైవరుపక్క..."అని అడిగాడు, వంచిన ముఖం తన చేతితో పైకి ఎత్తుతూ... ముత్యం మరీ సిగ్గుపడ్డది...

"ఎంత ఉత్తమనాయికవయినా... ప్రథమంలో అందంగాని...తీరా...ఇప్పుడా...సిగ్గు..."

సిగ్గు పోవడంచేతనే మాతో కలిసి నవ్వేసింది...

కాఫీ తాగుదామని కూర్చున్నాం... రాజా, కప్పు అందుకుని, ఏదో ఆలోచిస్తూ...ముత్యాన్ని మమ్మల్ని అందరినీ...వరుసగా...చూసి...

"అసలు...శాస్త్రప్రకారం...పరమాన్నం ఉండాలి కదూ..." అన్నాడు...

"అలాగైతే...తరువాత...తలుపుదగ్గర పాటలో..." మావా డింకో దందుకున్నాడు... ముత్యం మరీ కులికింది.

"అЬ...ఇక కాస్సేపు అయితే...మేలుకొలుపులే పాడవచ్చును" అన్నాను వాచివంక చూసి...

రాజా, నిద్రాభారాన్ని అభినయిస్తూ...

"కావచ్చును...మరి ఏం చెయ్యను భాయీ!... జ్వలతి ప్రదీప స్సఖీజనః పశ్యతి కౌతుకేన..." అన్నాడు చిరునవ్వుతో...

"ముహూర్త మాత్రం కురుకాంత ధైర్యం..." అని మన తరఫు జవాబు.

"ఉహూః...గె....టౌట్...యూ...సిల్లీ" కోరికలు తీరిపోయిన పండు ముత్తైదువులు లాగా...మేము, నవ్వుకుంటూ వెనుదిరిగి చూడకుండా...వచ్చి...చాలా దూరంగా . ... మిశ్రమించాం.

★ ★ ★